

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 15. Deus proprio motu non occidit hominem, ipse sibi homo per peccatum procurat mortem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

opprobrium? leones, iurides, serpent s., fornaces
ardentes, gladij, tota gehenna crudelitas? Ne-
quaquam, sed peccatum. Illud verò quis facit?
Præter te nemo. Tu es ille vir, qui propria illud
committis voluntate, proinde tu ille ipse es, qui
tibi manus infers nocivum. Huius occasione
edidit D. Chrysoſtallum tam doctum quam elo-
quentem tractatum; quo ex iustituro probat il-
lud commune axioma: *Nemo leditur nisi à se ipſo.*
De quo diximus in nostris tractatibus. Hinc aie-
bat D. Bern. quod neminem plus timeret, quam
seipſum, nec ab illo sibi magis cauere, quam à se-
ipſo. Ab inimici tibi caves manibus, potest enim
in te solum explorare, pugione transfodere: sed à
tuis tibi magis prospice manibus, ex illis enim
profluit glans ænea, mortalis magis, quam for-
tissima catapulta nimirum mortale peccatum,
iaculum venenatum: *Plena venena mortifero.* In
tuam ipsius animam, qua eam occidit, & omni-
priuat bono. Quocirca D. Berna. exponens
illa verba Dauid: *Eripe me, Domine, de manu
peccatorum, de manu contra legem agentis & ini-
qui.* Conversus ad Deum sic ait: *Ego sum pec-
cator, ego dolose agens, & iniquus, eripe me de
manibus meis.*

*S. 15. Deus proprio motu non occidit hominem,
ipse sibi homo per peccatum procurat mor-
tem.*

*Rom. quod
dicitur.
Etsi.
Iacob. 3.
8.
Etsi. 70. 4.
Gen. 3. 17.
Toren. 4.
Ips. 10. 7.
I. a. 9.
34.
I. 15. Mor.
e. 29.*

In peccato vestro moriemini: Deobis modis po-
est hæc intelligi sententia Salvatoris, & virum-
que sensum admittit illa præpositio: *In qua tu
facti: litteris bifariam inducitur. Primum, ut sit
causalis: sicut in illa sententia Dei ad Primævos
nostros patentes: *Maledicta terra in opere tuo. Id
est propter opus tuum, peccatum tuum.* Et Hiere-
mias: *Christus Dominus captus est in peccata nostra.*
Id est propter peccata nostra. Secundum: ut theat
concomitantiam, ut in illa sententia Dauidis: *In
peccatis conceptus me mater mea.* Et Pharisæi cæco
obicebant: *In peccatis natus es totus.* Et utroque
modo capi potest in hac Christi sententia. Pri-
mum, velut illis perditis hominibus prædicere:
*In peccato vestro moriemini. id est, propter peccata
vestra moriemini.* In manifesto est doctrina D.
Gregorij, & sapè satis in sacris litteris reperita,
quod Deus ita sepius stomachetur, ob peccata
alicuius, ut eorum poenam, eius vitæ terminum
imponat, ac moriatur. Ita occidit impudicum Il-
lum Her primogenitum patriarchæ Iudæ, de
quo S. lectio: *Eius Her nequam in conspectu Domini.**

*ni, & ab eo occisus est. Similiter & fratrem suum
Onam, de quo ibidem: Percussit eum Dominus, quod
rem detestabilem faceret. Nec Saul, præterea-
mus, cuius necis S. Spiritus hanc assignat ratio-
nem: *Mortuus est ergo Saul propter iniquitates suas
& c. Ideo interfecit eum Dominus.* Ita quoque mun-
dum peccatis, secleribusque corruptum diluvio
interemit, ut ex professo alias latius prosequemur.
Ne credideris, amice, quod tibi velit Deus vitam
pro libitu suo adimere, aut in hoc sibi complacere
intererando quippe, & clarissimis verbis per pro-
phetam Ezechiel oppositum protestatur: *Vivo
ego, dicit Dominus: nunquid voluntatis mea est
mors impij, dicit Dominus.* Et per Hieremiam:
*N. n. enim humiliauit ex corde suo, & abiicit
filios hominum.* Et publico Moysi præconio voluit
illud emulgari: quid aliud vult Dominus à te,
nisi: *Ut longo vitium tempore, Tua Deum iritant
peccata, stimulant, excitant, & gladium illi
præbent, quo te, etiam inuitus occidat: Hoc etiam
intellexit D. Paul. his verbis: *Simulus mortis pec-
catorum.***

Rationem admiremur Spiritus S. quâ hanc ex
mentis proposito do. et Lib. sapientiæ veritatem;
persuadens magis ponderis, & tenerioribus ver-
bis hominibus, ne sibi tanto studio ac cordis in-
te- tione, quâ solent, mortem adſclicant: *Nolite
zelare mortem in errore vestro, neque acquir-
vatis perditionem, in operibus manuum vestrarum.*
quid. Cur tanta vobis cura mortem acquiratis, ac
studetis: *In operibus manuum vestrarum, velut si
summo id vobis foret emolumento: zelus, (di-
cit D. Thom. a. ex D. Dionys. b. Areop. & consen-
tit D. Augustin. c.) est effectus ferventis amoris,
quo zera alicuius ardētis afficeris, quod tibi scilicet
desideras, absque eo quod hoc alius contingat,
proinde, quo quis sponſam diligit ardentius,
eo magis illam zelat, inceditque zelus ve-
hementior. Cur o mortales, ita mortem opta-
tis, ut eam velut sponſam charissimam zelatus?
Nolite zelare mortem. Ad quid frater charissi-
me, tuæ studes, ut lucrò, perditioni? hoc
enim significat verbum illud: *Acquirere.* Quia
verò concipimus, quod quisque hoc Spiritus S.
dictum admiratus, illi respondeat: *Egone mihi
mortem zelo? ego illam quero? ego illam ac-
quiro?* Nihil magis abhorreo ipsam mortem, ma-
gis fugio nihil: eius sibi sumit clarissimum argu-
mentum sic, ut illud manu correctes. Ad hoc
inipit mortis de laxare primam originem. Respon-
de mihi, quis mortem fecit? ex quo procedit
Primum, indubium est quod Deus illam non
fecerit: *Quoniam Deus mortem non fecit.**

*Gen. 1. 1.
1. Reg. 1.
6. 10. 11.
Ecc. 1.
21.
Tren. 4.
10.
Deum.
1.
1. Cor. 1.
16.
a. 1. 1.
23. 4.
b. 1. 4.
d. 1. 1.
c. 1. 1.
99. 11.
Gen. 11.
Om. 1.
De. 1.
hon. 1.
Sup. 1.
13.*

ne latatur in perditione visitorum; creavit enim ut essent omnia, & sanabiles fecit nationes terrarum: & non est in illis medicamentum exterminij, nec inferorum regnum in terra. Iustitia enim perpetua est, & immortalis.

¶ O verba admiranda! Deus mortem non fecit, nec sibi in illa complacet, ut qui vivunt moriantur. Hoc autem eminentissimis probat rationibus: quarum prima sit: quia Creavit omnia ut essent. Non illa creavit Deus velut ridiculus artifex, qui illa facit, ut iterum destruat, aut velut praestigiatos seu mimi, qui manuum industria varios iocos ludosque exhibent, cum verò ex intentione non cedunt, eos ilico dissipant, aethosque excitant: Creavit Deus ut essent omnia. In Græco lego: Creavit omnia ad esse. Quis operarius adeo vitio mentis captus, qui plantet arbores ut easdem eradicet? Quis sculptor format imaginem, aut statuam, ut eandem in partes diffundat? Quis pictor dextro pingit imaginem penicillo, ut igni tradat comburendam? Quis faber cementarius palatium ædificat, illud denno demoliturus? Omnia creavit Deus, idque tam feliciter, ut inde sibi fieret, tanquam de manuum suarum operibus, congratulatus: *Latabitur Dominus in operibus suis.* Hoc meo iudicio spectabat David, dum Dei erga se misericordiam, beneficiaque admiratus omnes excitat nationes, ut pro ijs secum Deo gratias concinant immortales: *Benedicite gentes Deum nostrum &c. Qui posuit animam meam ad vitam.* Non mihi Deus animam infudit immortalē, ut mihi vitam auferat, sed ut perpetuam vitam ac immortalis: hoc enim verum semper in ore suo habet Deus, quod alteri dixit, quam sanguine suo demeritam misericordiam motus super illam, erexit atque: *Et dixit tibi, vive.*

¶ Secunda ratio sit: quia Sanabiles fecit nationes orbis terrarum. Ad litteram loquitur de creaturis, quas vocat: *Nationes* quas in Gen. dicit: *Generaciones caeli & terra.* Omnes has creavit in obsequium salutemque hominis, nihil creavit, quod non ad eum finem collinaret. Legit Vatablus: *Imita mundi saluifera sunt.* Quidquid Deus fecit in hominis creatione, totum vergebat in hominis salutem; tertiam ut hominem sustentaret, cœsum ut illi suas mitteret influentias, aquas ut illum refrigerarent aëtem quo respiraret, solem qui de die eum illustraret, lunam quæ noctibus, animalia, quæ illi deseruirent, & ut Domino suo obedirent, ad verbi vnius imperium, arbores, quæ cibum ministrarent, aethereque cantibus suis eum recrearent. Si

Hieron. Sup. de Lantz. Tom. II.

filio suo Rex exstrueret palatium, in quo millia collocaret, ad eius recreationem, alimentum, obsequium, cunctaque illi deseruirent; num hic forte filij intenderet mortem, aut ut hominum aliquid illi vitam auferret: Obijcies. Domine, cerne quod Deus multa creavit pernicioſa, letalia, venenosa, quæ mihi necem inferant, serpentes, aspidēs, cicutam, & alia animalia, herbas, succos mortiferos. Respondet Spiritus S. *Non est in illis medicamentum exterminij.* Hoc verbum: *Medicamentum*, in Græco legitur: *Consuetio.* Non creavit Deus confectiones mortiferas, quibus hominem occidat: licet enim multa sint venenosa, non tamen ut talia creavit illa Deus, sed non nisi secundum id quod sunt homini salutaria, vel alij rebus, quibus sunt vtilia: quia ut ait D. Hieron. *Quod est homini venenum, est vna, & cibus serpenti, aut alteri animali.* Experientia constat quod possit ignis filium tuum comburere, & aqua praefocare, nihilominus in domibus tuis ignem struis aquam hauris, non ut illum comburas, aut praefoces, sed in eius obsequium salutemque conferendam. Hoc plane modo creavit Deus hæc omnia in hoc mundo.

¶ Tertiam addo rationem: *Non est inferorum regnum in terra.* Infernus locus est tormentorum, poenarum, mortisque habitaculum. Non creavit infernum in terra, quem non hominibus, sed Luciferi eiusque comitibus Angelis in supplicium præparavit: *Qui paratus est diabolo & Angelis eius.* Hunc non creavit in terra, quam condidit, ut in ea viverent homines, sed illum in terra centro collocavit, & quam potuit longissimo intervallo ab homine separavit. Ne verò diceret, Deum mortis esse cooperatorem, eò quod hominem naturæ creaverit mortalis, & quem aggredi mors posset, ultimam reddidit rationem ac principalem: licet verum sit, spectando materiam ex qua factus est homo quod mortalis sit, quia de terræ pulvere confatus legitur: *Atmen tale dedit illi Deus confortium quo illum reddidit immortalē, quo portas morti præclusit, ingressumque prohibuit, denum nimirum iustitiæ originalis: Quia iustitia perpetua est, & immortalis.* Habes potestatem, quæ modico sale corpus animalis in longum tempus praeseruet à corruptione liberum, & novcrant Aegyptij medici, quos pudicissimus ille Ioseph in patris funere convocaverat, ex aromatibus vnguentum imponere, quo illita mortuorum corpora ab omni permaneret immunia corruptione, & ad hoc valet hæc nostra tempestate medicum balsamum, quæ non igitur vitute valeret

D. Hieron. In illud Thren. 4. Quis est iste quid dicit &c. Tom. 4.

Matth. 6. 25. 41.

Sap. 1. 15.

illa divina confectio, quam Deus preparat ut homini, ut illum redderet incorruptibilem? Nemo dubitat illum creavit immortalem. Et hoc ipsum sapius ex proposito conatur probare D. August. contra Pelagium hareticum, qui huius doni negans virtutem, semper fuisse hominem mortalem mendax asserbat.

33

L. de ieiun. & temporibus Sap. 2. 23.

Quis igitur mortem introduxit, quis illi portas ad nostrum aperuit interitum? Duo conspirarunt in vinum auctores, diabolus & homo. Primus diabolus qui illam introduxit, opus tali artifice dignum, & hoc est, ait D. Cypria. quod ipse potest dare, non regna, non gloriam, ut Christus ait, sed mortem & perditionem: Deus creavit hominem inexterminabilem, & ad imaginem similitudinis sue fecit illum. Invidiâ autem diaboli mors introiit in hunc mundum. At quomodo illam introduxit? Introducendo peccatum, & per illud portam illi referando. Creavit Deus hominem, tam à peccato distantem ac alenum, ut illud ad illum nullum haberet accessum, nec hominem posset profectere; hoc est: *Inexterminabilem*. Nihil hominem poterat vitæ suæ limine, terminisque exturbare. Confessum adest diabolus, & peruersâ suâ provocatus invidiâ cuius fornax erant ipsa eius viscera, profectere miserum conatur hominem, illum circumit ut castrum rupibus circumseptum, ex omni parte miserum circumspicit, inuestigans quâ illum parte possit mortis spiculo impetere, ac inuenit illum ita cunctis quatuor propugnaculis præmunitum, ut impossibile esse videat illum superare. Porro hæc quatuor castra huius propugnacula, sunt quatuor causæ, ex quibus docent philosophi, hominem componi, imò quâlibet creaturam; nimirum causa efficiens, formalis, materialis, finalis. Ex causa efficiente non potest homini adherere esse mortalem, quia causa efficiens hominis Deus est, tam à morte prius alienus, ut hanc gessit superscriptionem: *Regi saeculorum immortalis*. Sigillum verò: *Vivus ego: adeo vivens, ut in præsentia mortui vivant, & hoc ei decantamus: Regi, cui omnia vivunt*. Ex causa formali non potest ortiri mors, quæ est anima rationalis, tam incorruptibilis, quam ipsi Angeli cælestes spiritus. Finalis verò, tam à morte libera est, ut vocetur: *Vita æterna*, & ad hanc creatus fuit homo, ac regio propria, terraque ubi perpetuum est gaudium, dicitur: *Terra viventium*. Tantum intrare mors poterat per causam materiale: quia causa materialis, ex qua componitur hoc castrum, pulvis est, caro, & sanguis. Quod de terra est dissolui potest, &

III. Similitudo.

1. Thimoth. 3. 17.

bi caro & sanguis est potest esse corruptio, factior, si suæ relinquatur nature; verum enim vero, huic occurreret Deus infinitati, deo enim iustitie originalis cum præmunitur, quæ carnem perpetuâ redderet ac immortalem: *Injustitia enim est perpetua, & immortalis*. Hac tanta potentia vique supernaturali conclusit hoc hominis fortalium ut nullum superesset ostium, nulla pateret fenestra, per quam mors in hominem subintraret. Quid molitur diabolus? Notuit esse quoddam seraien, quod vtricumque ceciderit mortem producit, scilicet per carum. Conatur illud in homine seminare: si que contigit, ut quam primum semen ceciderit in terram, illicum illo mors introiit: *Intrauit peccatum, & per peccatum mors*.

Hic optime quadrat parabola illa Christi de patre illo familias, qui bonum semen seminavit in agro suo, & illo incurio ac somno dedito famulisque dormientibus, superuenit inimicus eius, ac zizania seminavit: Confessum apparuerunt zizania, dominum serui interrogant: *Domine, nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Unde ergo habet zizania?* & ait illis, *inimicus homo hoc fecit*. Contemplate, quæso, quid magnus ille pater familias in agro seminaverit humane nature: & videbis non nisi ab illo triticum electum seminatum, animam immortalem: *Inspiravit in faciem eius spiraculum vite*. Virtutes: *Vestit illum virtute*. Gratiam ac rectitudinem: *Fecit hominem rectum*. Quid igitur causa est, quod agrum tot zizanijs sordidum lugeamus, infirmis, doloribus, febribus, podagris, morte? *Inimicus homo hoc fecit*. Et quomodo seminando peccatum, quod est semen vnde cuncta mala evascentur. Optima est peccati definitio, mortis semen. Moyses ita definiit: *Radix gervianus sili & amaritudinem*. Attendit vates Michæas clades, labores, angustias populi Dei & ait: *In seculo Jacob omne istud & in peccatis domus Israel*. Sicut in nuce tota comprehenditur præter illius arboris magnitudo, & in illo nucleo ramorum, foliorumque protensio, qui ex illo germinant & exurgunt ita quoque in peccato, omne continetur malum, concluditur infelicitas mortisque comprehenditur. Eii tibi prima peccati origo, scilicet et diabolus.

